

Definitief verslag Beleidsadviesraad Nefrovisie

Datum: woensdag 8 november 2017, 14.30- 16.30 uur

Locatie: Nefrovisie, Moreelsepark 1, Utrecht

Aanwezig: Afwezig:

Mw. J. van Balen (NHG)	
Dhr. J. Barendregt (NFN)	
Dhr. H. Bart (NVN)	X
Dhr. S. Berger (LONT)	
Mw. B. Koch (NVZA)	
Mw. J.. Frankema-Mourer (ZiN)	X
Mw. R. Geels (ZN)	X
Mw. L. Haasdijk (VMWN)	X
Dhr. M. Hemmeler (Nefrovisie)	X
Mw. H. van IJzerloo (Nefrovisie)	X
Dhr. F. van Ittersum (NFN)	X
Mw. I. Jans (DNN)	X
Mw. A. Jorna (Nefrovisie)	X
Dhr. S. Konings (NFN)	X
Mw. M. Kraayvanger (Nierstichting)	X
Mw. T. Lips (SLOT)	X
Dhr. C. Mastenbroek (ZiN)	
Mw. J. van der Vuurst (V&VN)	X
Dhr K.C. Cheung (KNMP)	X
Mw. M. Reinders (NTV)	
Mw. P. Franssen (KNMP)	
Mw. W. Schönfeldt (Nefrovisie) notulen	X

1 Opening

MH heet iedereen welkom.

2 Vaststellen agenda

Dr.Sohal Ismail (internist-nefroloog Erasmus MC) zal eerst een presentatie geven over de kwaliteit en kosteneffectiviteit van het Nierteam aan huis. MH heeft in een voorgesprek met Willem Weimar en Jan Busschbach gesproken over hoe in Nederland te komen tot een implementatie van het project Nierteam aan huis. De kwaliteit van de uitvoering dient daarbij gegarandeerd te zijn.

MH stelt voor na de presentatie een korte discussieronde te voeren met elkaar en daarna verder te gaan met de vergadering.

3 Presentatie Nierteam aan huis

Dr. Sohal Ismail, projectcoördinator Erasmus MC , namens Nierteam aan Huis Consortium, start de presentatie.

Thema van de voordracht:

“Implementatie van Thuisvoorlichting over Nierfunctie vervangende Therapieën: Kwaliteit & Kosteneffectiviteit”.

Korte samenvatting:

- Start project in Erasmus MC met 4 ziekenhuizen in de regio Rotterdam in 2011-2013, Deelnemers 80 patiënten en 310 genodigden. Grootste groep kiest voor niertransplantatie van levende donor. Voorlichting werd bij de patiënt thuis door een maatschappelijk werker gegeven.
- Huidig project Nierteam aan huis voor 4 academische ziekenhuizen en 4 perifere centra; een psycholoog en transplantatie coördinator geven de voorlichting aan huis in 2 bezoeken, indien nodig een onafhankelijke tolk mee.
- Practicom B.V., een onafhankelijk bureau dat gekoppeld is aan de Radboud universiteit, voert quality control uit.
- Sinds januari 2017 zijn er 300 kennismakingen gedaan en 131 gezinnen hebben voorlichting gehad.
- Het project eindigt in 2019. Landelijke uitrol dient hierna plaats te vinden.

Willem Weimar, projectleider, licht de knelpunten toe:

1. Evaluatie van de opbrengst. Hoe kunnen we bij implementatie de inzet voor Nierteam aan huis landelijk bekostigen?
2. Controle op uitvoering door medewerkers. Hoe wordt de kwaliteit van de informatievoorziening gehandhaafd? Er zijn trainingen van medewerkers noodzakelijk.

Opgebrachte discussie punten:

MH: Nefrovisie heeft de gelegenheid kwaliteitsbeoordelingen uit te voeren in het kader van de kwaliteitsvisitaties. Het project Nierteam aan huis zou hierin een onderdeel kunnen worden. Het zorgt voor verbinding tussen dialyse en niertransplantatie.

MH bedankt Willem Weimar, Jan Busschbach en Sohal Ismail voor hun inbreng.

4 Mededelingen

Geen mededelingen

5 Verslag vorige bijeenkomst (bijlage 1)

- Nave pag. 2:

1. Richtlijn Veiligheid contrastmiddelen

HB meldt dat het een behoorlijke investering vraagt om een patiënten versie van deze richtlijn te maken. NVN vindt de werkwijze slordig en heeft dit teruggekoppeld.

2. Richtlijn Vaattoegang V&VN:

RG: Als het geen officiële status heeft is het advies er geen tijd aan te besteden.

AJ: De richtlijnencommissie is bezig om hier een handreiking van te maken.

3. Richtlijnen m.b.t. niertransplantatie:

HB: Patiënten participatie is bij deze richtlijnen nog niet gebruikelijk en wel gewenst.

HvH: De transplantatie nefrologen worden momenteel betrokken bij de richtlijncommissie NFN. Daar zal dit punt aandacht krijgen.

Verslag vastgesteld.

6 Richtlijnen en indicatoren

a. Voortgang richtlijn Chronische Nierschade (Betreft multidisciplinaire richtlijn en de NHG standaard)

Beide producten zijn vorige week ter autorisatie voorgelegd aan de diverse verenigingen. De deadline is 5 januari 2018.

RG: Voor de zorgverzekeraars is het in algemene zin niet duidelijk wat er met hun inbreng gebeurt.

Huidige situatie is dat de zorgverzekeraars de richtlijnen op dit moment niet meer beoordelen.

Naar aanleiding van deze situatie en naar aanleiding van de Richtlijn Chronische Nierschade is er bestuurlijk overleg tussen ZN en het Zorginstituut Nederland om te kijken hoe de richtlijnen tot stand komen. Dit bestuurlijk overleg is nog gaande.

Er ontstaat een discussie over de procedure rondom de totstandkoming van de richtlijnen.

Conclusie is dat de uitkomst van het bestuurlijk overleg eerst zal worden afgewacht.

b. Stand van zaken overige richtlijnen nefrologie

AJ:

- De richtlijn Veiligheid contrastmiddelen deel 1 is geautoriseerd en wordt op korte termijn gepubliceerd.
- Er wordt een richtlijn diabetes nefropathie gestart via de NIV.
- Er is door de NIV een aanvraag ingediend voor SKMS financiering van de richtlijn voorbereiding op nierfunctie vervangende therapie (voorheen MDR-predialyse).
- Nieuwe richtlijn: Zwangerschap en nierziekte. Binnenkort wordt een start gemaakt met de ontwikkeling. Er wordt een werkgroep samengesteld.

HvH: Er is een oproep gedaan aan de NFN leden en de richtlijnencommissie is inmiddels met 5 personen uitgebreid.

Richtlijn doseringsaanpassingen medicatie voor dialyse patiënten

De Richtlijn is een initiatief van de Nierstichting en KNMP, gesteund door subsidie van ZonMw.

1 Nefroloog is op persoonlijke titel betrokken bij de richtlijn. De richtlijn is bijna afgerond.

Voor 235 geneesmiddelen is een doseringsadvies opgesteld voor patiënten die dialyseren. Deze zijn al beschikbaar gesteld via ICT systemen van huisartsen, apothekers en ziekenhuizen.

De Nierstichting heeft samen met het ziekenhuis in Eindhoven een voorlichtingscampagne opgezet.

Apothekers zullen meer kennis nodig hebben over dialyse met name over medicatie bewaking.

HB is kritisch over de brochure die voorlichting geeft aan patiënten.

De focus van het kennisdocument (brochure) ligt bij de apothekers.

De richtlijnencommissie NFN is indirect betrokken bij de doseringsadviezen maar niet bij de samenstelling van het kennisdocument (brochure).

Aandachtspunt voor de toekomst is dat brochures/kennisdocumenten bij dergelijke trajecten eerst voorgelegd worden aan de betrokken verenigingen om tot meer draagvlak en betere implementatie te komen.

c. PROMs nefrologie

MH: Pilot van het project PROMs is uitgevoerd.

Er is een rapportage gemaakt voor de deelnemende dialysecentra en er vindt nu een analyse plaats door onderzoekers in het LUMC om na te gaan hoe we de respons kunnen verhogen.

Twee aspecten komen hierbij naar voren:

1. De individuele terugkoppeling op de resultaten uit de vragenlijst naar patiënten wordt erg gewaardeerd. Fase 3 van dit project wordt gebruikt om de professional op te leiden in de wijze waarop je de individuele terugkoppeling doet en adviezen te geven hoe dit in je praktijk toe te passen. Patiënten zullen ook moeten leren hiermee om te gaan.

2. PROMs is oorspronkelijk ingezet voor Benchmark; vergelijking tussen verschillende ziekenhuizen. Analyse hiervan is nog niet uitgevoerd

Er is een aanvraag ingediend bij de SKMS voor financiering van de doelstellingen in fase 3 (individuele terugkoppeling en benchmark). In december wordt duidelijk of we met de 2 bovenstaande zaken verder kunnen. Ondertussen zal wel begonnen worden met de voorbereidingen.

In de Indicatorenwerkgroep zijn de klant preferente indicatoren zoals PROMs en PREMs een belangrijk item. Dit zal eventueel meegenomen worden voor de agenda 2019-2020.

7 Registratie

a. Rapport kwaliteitsindicatoren CNS 2016 (bijlage 2)

MH: Het rapport is besproken in landelijke werkgroep kwaliteitsindicatoren. Er zijn forse discrepanties tussen de verschillende zorginstellingen geconstateerd. Heeft onder andere te maken met de verschillende systematiek van aanlevering gegevens zonder controle op juistheid van de data.

Het is een proces om tot een verbetering te komen t.a.v. definities maar ook t.a.v. correctie voor case-mix verschillen tussen zorginstellingen die er nu nog niet is.

Intentie is om vanuit Renine de beschikbare gegevens aan te leveren aan DHD, die de ziekenhuizen vervolgens kunnen controleren op correctheid.

De bedoeling is dat in de toekomst de volledige aanlevering vanuit Renine zal plaatsvinden, nu kan dit nog niet omdat de nierfalen populatie zonder dialyse of niertransplantatie nog niet in Renine wordt geregistreerd.

RG: de epidemioloog van ZN heeft ook naar het rapport gekeken en aanvullende opmerkingen. Zij zal deze doorsturen.

Fvl: Het Jaarboek Nefrovisie is geen vervanging van het rapport. Het jaarboek is een selectie uit de Renine rapportage voor beleidswerkers in de zorg en is complementair.

8 Visitatie

Stand van zaken herziening visitatieproces en stellingen

SK: Het proces is in volle gang, de veldraadpleging is geweest en wordt momenteel intern verwerkt. De hele procedure wordt voorgelegd aan het V&VN en aan de NVN om een officiële goedkeuring te krijgen. Begin 2018 zal er meer duidelijkheid zijn.
HvIJ: V&VN is betrokken bij het onderwerp patiëntenparticipatie bij visitatie.

9 Ontwikkelingen nefrologische zorg

a. Taskforce thuisdialyse

Er is geconstateerd dat het aandeel thuisdialyse terugloopt (Renine) en dat er praktijkvariatie is. Dit is de aanleiding geweest om de taskforce thuisdialyse te starten vanuit NFN, NVN en de Nierstichting. Doel is om belemmeringen van thuisdialyse te inventariseren en weg te nemen. Eindrapport moet voor september 2018 afgerond zijn. MH verzoekt het rapport toe te zenden aan de beleidsadviesraad.

b. ICHOM

Internationale werkgroep die zich bezig heeft gehouden met het vaststellen van een set uitkomstindicatoren die internationaal gebruikt kunnen worden. De set is goedgekeurd en is inmiddels uitgekomen. MH heeft dit onder de aandacht gebracht van de NFN die zal moeten beoordelen hoe en wat er mee gedaan moet gaan worden.

c. KNMP kennisdocument nierdialyse (bijlage 3)

Is reeds besproken.

d. Transparantie 2018; agenda Zorginstituut

HvIJ heeft namens Nefrovisie op maandag 6 november een pitch gehouden in het kader van “samen beslissen” als onderdeel van de Transparantie 2018 agenda georganiseerd door het zorginstituut. VWS stelt voor 2018 5 miljoen euro subsidie beschikbaar om samen beslissen in de spreekkamer te bevorderen. Mogelijk kunnen wij vanuit Renine beschikbare gegevens aanleveren die het besluitvormingsproces kunnen bevorderen. Met name survivalgegevens gerelateerd aan leeftijd, geslacht, nierziekte. Op termijn kunnen de PROMs eraan worden gekoppeld. Nefrovisie is ook betrokken bij de ontwikkeling van de Nieratlas waarbij we inzicht krijgen in de kosten van behandelingen. Er wordt nog verder nagedacht over de procedure. Het streven is dat Nefrovisie een projectaanvraag indient samen met NFN en NVN. Besluitvorming zal plaatsvinden rond juni 2018.

MK deelt flyer uit “Nierstichting Challenge”

De boodschap is om verbetervoorstellen in te dienen gericht op zorg- en dienstverlening.

Er zijn belangrijke documenten voor onderzoeksprojecten:

- Kennisagenda NIV

- doelmatigheid ZonMw

HB: Medicatieproces:

Op de Nictiz website staat informatie. Verschillende onderdelen van de informatiestandaard voor het medicatieproces worden beproefd in verschillende praktijken, een proof of concept wordt gemaakt en start in verschillende praktijken; huisartsen, apotheken en ziekenhuizen.

De verwachting is dat er medio 2018 een nieuwe versie komt waarin de beproefde onderdelen zullen worden geïmplementeerd.

Parallel daaraan gaan ook alle sectoren kijken wat voor een impact het heeft als de medicatieprocessen opnieuw worden geïmplementeerd.

10 Inventarisatie knelpunten nefrologische zorg

a. Vervolg vergoedingsafspraken supplementen (magnesium, natriumbicarbonaat en kaliumcitraat) bij nefrologische indicatie.

MH: Er is een akkoord voor de vergoeding van natriumbicarbonaat, zonder machtiging, onder de voorwaarde dat het is voorgeschreven door een (kinder)nefroloog.

Hetzelfde geldt voor magnesium supplementen en kaliumcitraat.

De formele bevestiging moet nog komen.

11 Rondvraag en sluiting

HB brengt de boekpresentatie onder de aandacht over 40 jaar nierpatiëntenvereniging.

De presentatie is op 23 november 2017 op het kantoor van de NVN in Bussum.